

Zpráva o průběhu obnovené SVOČ v matematice v roce 2000

V roce 1989 byla přerušena dlouhá série celostátních soutěží ve studentské vědecké odborné činnosti. I nadále pokračovaly řešitelské soutěže, postrádali jsme však přehlídky odborných prací typu SVOČ. Proto se matematická vědecká sekce JČMF rozhodla, že inicializuje obnovení soutěž v oboru matematika.

První ročník obnovené Soutěže vysokoškoláků ve vědecké odborné činnosti SVOČ 2000 se konal při příležitosti Světového roku matematiky 5. května v areálu VŠB-TU v Ostravě Porubě. Záštitu nad soutěží převzali rektor VŠB-TU Ostrava prof. ing. Václav Roubíček, CSc., a předseda JČMF prof. RNDr. Jaroslav Kurzweil, DrSc. Přípravy odborného programu se ujal řídicí výbor ve složení doc. RNDr. Z. Boháč, CSc., HGF VŠB-TU Ostrava (organizační zajištění), RNDr. O. Čepeck, PhD., doc. RNDr. J. Franců, CSc., FSI VUT Brno, Mgr. D. Hlubinka, PhD., MFF UK v Praze, RNDr. M. Kopáčková, CSc., FSt ČVUT v Praze, doc. RNDr. J. Kratochvíl, CSc., MFF UK v Praze (předseda) a doc. ing. E. Pelantová, CSc., FJFI ČVUT v Praze.

Soutěž proběhla netypicky v jediné celostátní úrovni. Přes poměrně krátkou lhůtu se přihlásilo 27 studentů: Petr Kaňovský, Monika Ryndová (PřF MU Brno), Miroslav Urbánek (FSI VUT Brno), Oto Příbyl, Lenka Radová, Taťána Funioková (PřF UP Olomouc), Petra Šindelářová (MU SU Opava), Radomír Perzina (O-PF SU Karviná), Simona Sobková, Ondřej Bartošík (PřF UO Ostrava), David Horák (FEI VŠB-TU Ostrava), Petr Nečesal (FAV ZČU Plzeň), Jiří Mikyška, Petr Cintula (FJFI ČVUT Praha), Jakub Duda, Radek Erban, Martin Ondřeját, David Opěla, Jan Rychtář, David Just, Filip Krška, Jan Kalina, Lenka Koblížková, Arnošt Komárek, Marek Janata, Pavel Koukal, Daniel Král (MFF UK Praha). Řídicí výbor rozhodl, že všechny práce budou oceněny pozváním autorů na závěrečnou studentskou konferenci. Protože původně vyhlášené sekce byly velmi nerovnoměrně obsazeny, rozhodl výbor o přizpůsobení sekcí tak, že sekce Analýza a aplikovaná matematika bude rozdělena na dvě sekce Matematická analýza a Aplikovaná analýza, a sekce Matematické struktury a Informatika budou sloučeny do jedné.

Po krátkém slavnostním zahájení, na kterém účastníky přivítal prorektor VŠB-TU prof. RNDr. P. Wyslych, CSc., se rozběhla vlastní práce v sekcích. Odborné poroty ve složení Mgr. M. Pokorný, PhD., doc. RNDr. K. Smítalová, CSc., prof. RNDr. L. Zajíček, DrSc., (Matematická analýza), RNDr. J. Bouchala, doc. RNDr. J. Franců, CSc., prof. RNDr. S. Míka, CSc., (Aplikovaná analýza), doc. ing. R. Briš, CSc., Mgr. D. Hlubinka, PhD., RNDr. P. Popela, Dr., (Pravděpodobnost a statistika), doc. RNDr. J. Kratochvíl, CSc., prof. RNDr. J. Močkoř, DrSc., doc. ing. V. Novák, DrSc., RNDr. P. Pudlák, DrSc., (Matematické struktury a informatika) měly velmi těžkou práci a shodly se na tom, že celkově byla kvalita prací i jejich prezentace na vysoké úrovni.

Autoři oceněných prací obdrželi finanční ceny, vítězům navíc doc. RNDr. B. Půža, CSc., jménem Nadace Akademika Otakara Borůvky pro rozvoj matematiky věnoval biografii *Otakar Borůvka* a kazetu s autentickou nahrávkou rozhovorů s O. Borůvkou. Všichni si odvezli některou z publikací z historie české matematiky vydaných MVS JČMF ve spolupráci s nakladatelstvím Prometheus a pamětní publikaci vydanou ke stopadesátému výročí založení Vysoké školy báňské v Ostravě.

Vyhlášení soutěže mělo velmi příznivý ohlas. Řada institucí ji podpořila; vedle již zmíněné VŠB-TU Ostrava to byly MFF UK v Praze, MÚ SU v Opavě, FSI VUT v Brně, Klub absolventů a přátel FAV ZČU v Plzni, MÚ AV ČR a MVS JČMF. Všem těmto institucím patří dík. Zvláštní poděkování přísluší ostravským organizátorům, kteří pod vedením doc. Z. Boháče pro soutěž na půdě VŠB-TU připravili vynikající podmínky, a všem porotcům, kteří věnovali čas a úsilí hodnocení účastníků.

SVOČ v matematice se znovu úspěšně rozběhla. Příští ročník by se měl konat již v širším měřítku, pořadatelem závěrečné studentské konference bude Matematický ústav SU v Opavě.

Soutěž SVOČ v matematice

Studentská vědecká odborná činnost, soutěž ve vědecké odborné činnosti nebo jen SVOČ či důvěrně Svočka — takové a ještě všelijaké jiné podobné názvy se v minulosti používaly pro označení významné akce pořádané po dlouhou řadu let. Zdá se, že poprvé se soutěž konala někdy polovině šedesátých let (1966?), ale jistě to nevíme. Celostátní kolo posledního ročníku, o kterém máme údaje, proběhlo 21.–23.6.1989 na MFF UK v Praze, ale vlastně zcela jistě nevíme, jestli se v nějaké formě soutěž neuskutečnila ještě v roce 1990. Soutěž zahrnovala širší škálu oborů, my se však chceme zaměřit jen na její matematickou část.

Odhlédneme-li od těchto otazníků, můžeme s jistotou tvrdit, že soutěž měla dlouhou tradici, velký význam a těšila se značnému zájmu studentů a i pedagogů. Byla to akce zcela jiného druhu než Matematická olympiáda, ISTAM, a podobné řešitelské soutěže. SVOČ byla spíše přehlídkou prací na individuální témata. Její význam byl především v tom, že vedla studenty k dlouhodobé soustavné práci podložené studiem speciálních pramenů. V seznamech účastníků a vítězů najdeme celou řadu dnešních vědeckých osobností.

Přehlídky vědeckých a odborných prací studentů se na některých fakultách organizovaly i po roce 1989. Postrádali jsme však takovou akci celostátního významu, která by umožnila pravidelné setkávání studentů i pedagogů z různých škol a poskytla jim možnost srovnání úrovně, výměny zkušeností. SVOČ bývala příležitostí k navázání prvních odborných kontaktů, které se často měnily v neformální odbornou spolupráci. Myšlenka obnovit takovou soutěž na celostátní úrovni zrála v Matematické vědecké sekci JČMF již delší dobu. Posledním impulsem se stala okolnost, že rok 2000 byl vyhlášen světovým rokem matematiky.

za MVS JČMF - vyhlášovatele SVOČ
Jan Kratochvíl, Jiří Rákosník